

#NaturaEAcase

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

Asociația WWF-România

Delea Nouă nr. 36, sector 3
București, 030925
România

- Tel: +40 021.317.49.96
- Fax: 021.317.49.97
- office@wwf.ro
- www.wwf.ro

Nr. înregistrare 31/31.01.2024

Către: Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (Administrația Fondului pentru Mediu)

În atenția Doamnei Andreea Trofin, Consilier superior

Spre știință: Ministerul Muncii și Justiției Sociale (Direcția Politici Publice)

Referitor la: Proiectul de Ordin al ministrului mediului, apelor și pădurilor pentru aprobarea Ghidului de finanțare a Programului privind acordarea de sprijin în vederea achiziționării de aparate pentru încălzirea locuințelor, pentru localitățile din zona montană.

Subscrisa Asociația WWF-România (Fondul Mondial pentru Natură), cu datele din antet, ca urmare a publicării în data de 17 ianuarie 2024 pe site-ul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor a Proiectului de Ordin sus menționat, dorim să vă aducem la cunoștință observațiile noastre cu privire la acest program în cadrul procesului de consultare publică:

Prin Referatul de aprobare, scopul declarat al Programului este *“reducerea poluării, prin înlocuirea dispozitivelor ineficiente și poluante destinate încălzirii locuințelor, utilizate de populație, cu unele mai eficiente, care îndeplinesc cerințele europene privind emisiile de particule”*. Cu toate acestea însă referatul nu prezintă situația premisă, de la care se pornește, respectiv numărul/tipul dispozitivelor vizate de program, alături de calculații în ceea ce privește creșterea eficienței (dispozitive actuale versus dispozitive propuse prin Program) și scenariile estimative de reducere a poluării.

Mai mult decât atât, observăm preocuparea Ministerului față de îmbunătățirea condițiilor de încălzire în zonele **montane**, dar dorim să subliniem **importanța extinderii acestui**

#NaturaEAcasa

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

Asociația WWF-România

Delea Nouă nr. 36, sector 3
București, 030925
România

- Tel: +40 021.317.49.96
- Fax: 021.317.49.97
- office@wwf.ro
- www.wwf.ro

sprijin și către zonele rurale și semi-rurale din afara zonei montane. În acest sens, considerăm că un criteriu important ar trebui să fie nivelul de vulnerabilitate economică a beneficiarilor programului, indiferent de locul amplasării gospodăriei. De exemplu, în anul 2017, doar 28% dintre gospodăriile din județul Ilfov erau conectate la rețeaua de gaze, de unde se poate deduce că o proporție semnificativă se bazează încă pe surse alternative de încălzire, cum ar fi lemnul sau alți combustibili fosili. Din informațiile pe care le deținem, în România, 58% dintre gospodării se încălzesc cu lemn¹.

Așa cum recunoaște Comisia Europeană în Recomandarea nr. 2023/2407 din 20 octombrie 2023, sărăcia energetică este un fenomen multidimensional. În multe cazuri, această situație este determinată în principal de trei cauze profunde de bază, legate de cheltuielile energetice ridicate în raport cu bugetul gospodăriei, de nivelurile scăzute ale veniturilor și de performanța energetică scăzută a clădirilor și a aparatelor.

Investițiile în eficiența energetică se numără printre măsurile structurale incluse în recomandarea Comisiei sus menționate. Aceste măsuri sunt concepute astfel încât să aibă un impact de lungă durată, abordând cauzele profunde ale sărăciei energetice, cum ar fi performanța energetică scăzută a locuințelor și a aparatelor de uz casnic, consumul ridicat de energie proporțional cu bugetele gospodăriilor și nivelurile mai scăzute ale veniturilor (exacerbate de inflație). Recomandarea Comisiei solicită Statelor Membre la **Secțiunea VI – Accesul la sursele regenerabile de energie,**

“ 18. Să se asigure că gospodăriile afectate de sărăcia energetică au posibilitatea de a se bucura de beneficiile în materie de decarbonizare și de a participa la o tranziție justă din punct de vedere social. Toate gospodăriile ar trebui să aibă acces egal la utilizarea energiilor din surse regenerabile și a tehnologiilor energetice inovatoare și să beneficieze de eliminarea treptată a combustibililor fosili în sectorul încălzirii.

19. Să ofere gospodăriilor afectate de sărăcia energetică acces la sistemele de partajare a energiei, printre altele, prin eliminarea barierelor financiare la intrare pentru aceste gospodării și să încurajeze implicarea municipalităților în aceste sisteme.”

¹ <https://wwf.ro/wp-content/uploads/2023/02/Factsheet-biomass-survey-RO.pdf>

#NaturaEAcase

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

Asociația WWF-România

Delea Nouă nr. 36, sector 3
București, 030925
România

- Tel: +40 021.317.49.96
- Fax: 021.317.49.97
- office@wwf.ro
- www.wwf.ro

Într-un studiu realizat de WWF-România în anul 2022², am întrebat autoritățile locale din țară care sunt provocările în materie de consum energetic ale comunităților, dar și bunele practici pe care le urmează. La baza studiului au stat un număr de 880 de răspunsuri primite de la municipalități, dintr-un total de 3282 solicitări. Unul din doi români consideră că facturile la energie sunt o povară pentru gospodăria lor, deci se află într-o situație vulnerabilă din punct de vedere energetic. Rezultatele au arătat că există o corelație între situația veniturilor gospodăriilor respondente și proporția de lemn de foc în tipul de încălzire utilizat. Respondenții care au un nivel de venit insuficient sau care își pot permite doar produse de bază probabil depind de lemnul de foc ca sursă principală (și adesea singura) de încălzire. O altă legătură importantă este între situația veniturilor și posibilele renovări viitoare. Gospodăriile respondente cu cel mai mic nivel de venit nu își permit, de obicei, să realizeze acțiuni de eficientizare energetică sau schimbarea combustibilului, astfel că acestea sunt blocate în situația actuală, însă manifestă un interes ridicat pentru îmbunătățiri. În lipsa unei infrastructuri energetice adecvate și a unui sprijin adecvat, comunitățile care nu își pot încălzi locuința sau prepara hrana și fără acces la informații ar putea continua să se lupte cu provocările sărăciei energetice în anii următori. În cadrul studiului, am rugat municipalitățile să estimeze ce procent din populația din comunitatea lor este afectată de sărăcia energetică luând în considerare actuală criză energetică. Rezultatul este că în medie 74% din populație, mai ales la nivel rural, suferă fie din cauză că nu au acces la energie, fie costurile sunt prea mari sau eficiența energetică a clădirii este mică. În aceste condiții considerăm că acest program ar trebui să adreseze în mod corespunzător - eficient, transparent, nediscriminatoriu atât obiectivele de mediu privind reducerea poluării cât și sărăcia energetică, oferind șanse egale tuturor gospodăriilor vulnerabile, indiferent dacă sunt sau nu amplasate în zonele montane. Reamintim faptul că în conformitate cu Recomandarea Consiliului din 16 iunie 2022 privind asigurarea unei tranziții echitabile către neutralitatea climatică 2022/C 243/04, echitatea și solidaritatea sunt principii definitorii ale politicilor Uniunii în direcția tranziției verzi și o condiție prealabilă pentru sprijinul său public larg și susținut.

---

² idem 1

#NaturaEAcase

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

Asociația WWF-România

Delea Nouă nr. 36, sector 3
București, 030925
România

- Tel: +40 021.317.49.96
- Fax: 021.317.49.97
- office@wwf.ro
- www.wwf.ro

Solicităm astfel completarea și modificarea proiectului de act normativ aflat în consultare publică, după cum urmează:

-înlocuirea în tot cuprinsul Ordinului și a ghidului a sintagmei “**pentru localitățile din zona montană**” cu sintagma “**pentru gospodăriile vulnerabile**”.

-În conținutul Anexei/Ghidului, **art. 2 alin (1) va avea următorul conținut:** *(1) Scopul programului îl constituie facilitarea păstrării echilibrului ecologic și a protecției mediului natural, urmărind utilizarea rațională a combustibilului solid din lemn, dezvoltarea durabilă și incluzivă, precum și reducerea poluării, prin înlocuirea dispozitivelor ineficiente și poluante destinate încălzirii **gospodăriilor vulnerabile**, cu unele mai eficiente, care îndeplinesc cerințele europene privind emisiile de particule.*

-**art.2 alin (3) va avea următorul conținut:** *Indicatorul de performanță și eficiență a programului îl reprezintă numărul de **gospodării vulnerabile** care beneficiază de înlocuirea unei sobe ineficiente cu un aparat de încălzire cu eficiență ridicată.*

-**art 3 alin (1) se modifică și va avea următorul conținut:**

(1) Programul are caracter multianual. Grupul țintă eligibil este alcătuit din gospodării vulnerabile în care locuiesc categoriile de persoane și familii prevăzute în art.3 al OUG 166/2022 cu modificările și completările ulterioare.

-**art. 3 alin (2), art. 5 lit. k) și m), precum și Anexele 1-5 la Ghid** se vor reformula pentru a nu se limita aplicabilitatea programului doar la zonele montane.

-**art. 5 lit. h)** - privind contribuția proprie se elimină.

-**art. 8 alin (1) va avea următorul conținut:** *(1) Finanțarea se acordă unui solicitant de finanțare în procent de 100% din valoarea cheltuielilor eligibile, dar nu mai mult de 10.000 lei, inclusiv TVA, pentru fiecare aparat de încălzire care deservește o gospodărie vulnerabilă.*

#NaturaEAcase

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

Asociația WWF-România

Delea Nouă nr. 36, sector 3
București, 030925
România

- Tel: +40 021.317.49.96
- Fax: 021.317.49.97
- office@wwf.ro
- www.wwf.ro

-art. 8 alin (2) privind contribuția proprie se elimină. **-art. 8 alin (3)** se va modifica în sensul în care alocarea se va stabili pentru fiecare UAT în funcție de numărul gospodăriilor vulnerabile aferente.

-art. 9 se modifică astfel încât să includă cel puțin următoarele categorii de beneficiari:

- *pensionarii sistemului public de pensii, pensionarii aflați în evidența caselor de pensii sectoriale și beneficiarii de drepturi acordate în baza legilor cu caracter special, plătite de casele teritoriale de pensii/casele de pensii sectoriale, cu vârsta egală sau mai mare de 60 de ani și ale căror venituri lunare realizate sunt mai mici sau egale cu 2.000 lei, precum și pensionarii cu pensie de invaliditate, indiferent de vârstă și ale căror venituri lunare realizate sunt mai mici sau egale cu 2.000 lei;*
- *persoanele – copii și adulți – încadrate în grad de handicap grav, accentuat sau mediu, ale căror venituri proprii lunare realizate sunt mai mici sau egale cu 2.000 lei;*
- *famiiliile beneficiare de alocație de susținere a familiei, în conformitate cu Legea nr. 277/2010, cu modificările și completările ulterioare;*
- *famiiliile și persoanele singure care au stabilit dreptul la ajutorul social, în condițiile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare.*

Precizăm faptul că, criteriile Programului Rabla pentru sobe ar trebui armonizate cu prevederile **Strategiei naționale privind incluziunea socială și reducerea sărăciei pentru perioada 2022-2027 adoptată de Guvernul României prin HG 440/2022.**

-alin (1) și (2) ale art. 21 se vor elimina. Considerăm că, în vederea eficacității și echității acestui program, este necesară instituirea unor măsuri care să permită persoanelor vulnerabile, aflate în sărăcie energetică, să beneficieze de finanțare completă, fără necesitatea cofinanțării. Aceasta ar contribui la reducerea decalajului în ceea ce privește accesul la încălzirea eficientă și sustenabilă în rândul gospodăriilor/comunităților defavorizate.

#NaturaEAcase

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

based on a decision of the German Bundestag

Asociația WWF-România

Delea Nouă nr. 36, sector 3
București, 030925
România

- Tel: +40 021.317.49.96
- Fax: 021.317.49.97
- office@wwf.ro
- www.wwf.ro

Vă rugăm să ne comunicați modul în care observațiile noastre au fost luate în considerare în varianta finală a documentului. Vă stăm la dispoziție pentru orice clarificări necesare.

Cu stimă,

Orieta Hulea
Director

